

ISKOLAI TÖRTÉNELEM VERSENY

70 pont

2013/2014. TANÉV

NÉV:

OSZTÁLY:

Az idei történelem verseny témája: *Szent István és az államalapítás kora*. A feladatok közül próbálj mindegyikre válaszolni. Ne csüggedj, ha a Tankönyvben nem találsz meg az összes választ, nézz utána a korszak szakirodalmában, lexikonokban, történelmi folyóiratokban! Természetesen használhatod az Internetet is, de vigyázz: csak a tartalmilag megbízható oldalakról gyűjts információkat!

Jó munkát, és kellemes időtöltést kívánunk!

A kinyomtatott és kézzel kitöltött feladatlapokat leadhatod történelemtanárodnak, vagy az iskola könyvtárában Greff Tamás tanár úrnak.

Más esetben (például ha nem nyomtatod ki, és számítógépen csinálod meg) küldd el a toriverseny.igk@gmail.com e-mail címre!

Beküldési határidő: 2014. április 14. (hétfő)

1. Fogalomfelismerés

Nevezd meg a leírások alapján a fogalmakat! (Elemenként 1 pont)

„Magyarország közigazgatásilag elkülönülő, keleti részeinek irányítására kinevezett méltóság elnevezése.”

.....

„Szent István által létre hozott közigazgatási egységek latin nyelvű elnevezése, amelyeken keresztül érvényesülhetett a királyi hatalom az egész országban.”

.....

A király által kinevezett méltóság latinul. Feladatuk királyi hatalom képviselője volt az ország közigazgatási egységeinek élén.

.....

„Az uralkodó utáni második legfontosabb méltóság latin elnevezése.”

.....

„Szent István által elrendelt, az egyházszerkezet anyagi alapját biztosító adó fajta latin elnevezése”

.....

„Az írott történelmi források egyik műfaja, amely egy személy vagy egy nép tetteinek történetét foglalja magában. Szerkesztése során kevésbé érvényesültek az időrendiség szempontjai. Ez a műfaj a magyarság történetét elbeszélő, Kálti Márk által írt műnek is.”

.....

6 pont

2. Fogalommagyarázat

A) Határozd meg az árpád-kori trónutódlás rendjével kapcsolatos latin fogalmakat, és írd konkrét példát Szent István uralkodásának idejéből! (Elemenként 2+1 pont)

primogenitura:

.....

példa:

senioratus:

.....

példa:

electio:

.....

példa:

B) Mit jelent a fogalom? (5 pont)

patrimoniális királyság:

.....

.....

.....

.....

14 pont	
---------	--

3. Képfelismerés, képelemzés

Válaszolj a képpel kapcsolatos kérdésekre

a) A kép két eseményt mutat be, amelyet szaggatott vonal választ el. Melyek ezek és melyik évben történtek? (Elemenként 2+1 pont)

Felső: Év:

Alsó: Év:

b) Milyen közvetlen előzmények után került sor a két eseményre? (Elemenként 2 pont)

Felsőre:

Alsóra:

c) Írd a nyilak mellé az események szereplőit! (Elemenként 1 pont)

d) Magyarázd meg mit jelent az *idoneitas* fogalma! (4 pont)

.....
.....
.....

e) Hogyan kapcsolódik ez a fogalom a képhez? (3 pont)

.....
.....

21 pont	
---------	--

4. Közigazgatás

A) Melyik vármegye területén helyezkedtek el a felsorolt ispáni várak? (5 pont)

Ispáni vár:	Kapuvár	Gyulafehérvár	Úrhida	Trencsén	Temesvár
Vármegye:					

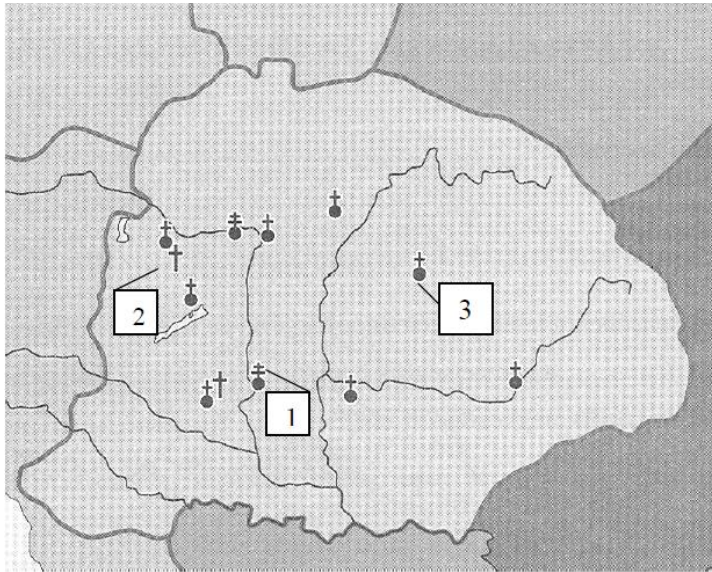
B) Fogalmazd meg röviden milyen következtetést tudsz levonni, ha további ispáni várak területi elhelyezkedését is megvizsgálod? (5 pont)

.....
.....
.....
.....

10 pont	
---------	--

5. Egyházszervezés

Válaszolj a Szent István-korabeli egyházszervezéssel kapcsolatos kérdésekre!

a) Írd be a térképjelek magyarázatát (Elemenként 1 pont)

Jel	Magyarázat
	A)
	B)
	C)

b) Nevezd meg a térkép számokkal jelölt településeit! (Elemenként 1 pont)

1)

2)

3)

c) Mi volt a jelentősége, hogy a pápa engedélyt adott az Esztergomi Érsekség alapítására? (2 pont)

.....

d) Melyik országban alapítottak hazánkkal közel azonos időben érsekséget a térségben? (2 pont)

.....

10 pont

6. A feladat Szent István törvényei

Válaszolj a forrás és ismereteid segítségével a kérdésekre! (Elemenként 1 pont.)

„14. Ha valaki szándékos gyilkosságot követ el, száztíz pénzt fog fizetni. Ebből ötvenet a király kincstárába kell vinni, ötvenet adjanak a rokonoknak, tízet meg a bírácoknak. Ha pedig véletlenül öl meg bárkit is, tizenkét pénzt fizessen, és az egyházi törvények szerint vezekeljen. Ha valakinek a szolgája másnak a szolgáját megöli, a gyilkos szolgát adják a megölt szolga helyébe, vagy váltsa meg ura és a gyilkos vezekeljen. Ha pedig szabad ember öli meg valakinek a szolgáját, adjon másik szolgát vagy az értékét térítse meg, és az egyházi törvények szerint vezekeljen.

15. Ha valaki az ispánok közül megrögzött szívvel felesége meggyilkolásával mocskolja be magát, ötven tinóval egyezzek meg az asszony rokonaival, és vezekeljen az egyházi törvények parancsa szerint. Ha pedig valamelyik vitéz esik ugyanazon bűnbe, a rokonoknak fizessen tíz tinót, és vezekeljen. Ha pedig a népből való ember követi el ugyanezt a bűnt, öt tinóval egyezzek meg a rokonokkal, és vessék alá az említett bűjtnek.”

a) Mutasd be röviden az ispánok két fontos szerepkörét!

.....
.....
.....

b) Mi bizonyítja a törvénytövegben, hogy a szolgálakat részben vagyontárgyként, részben emberként kezelték?

vagyontárgyként:

.....

emberként:

.....

c) Milyen tényezőktől függött, hogy a gyilkosságért milyen büntetést szabtak ki? Nevezz meg hármat!

.....
.....
.....

d) Milyen korábbi szokást próbált megszüntetni a törvény azzal, hogy az áldozat családja kárpótlást kap? (2 pont)

.....
.....

9 pont	
--------	--